

ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความสำเร็จของ
การประกันคุณภาพภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

The Relationship Between Leadership Behaviors of School Administrators and
The Success of Internal Quality Assurance Under Prachuapkirikhan Primary
Educational Service Area Office 1

เนตรทราย โประวะ¹ และ พิภพ วังเงิน²

Natsai Porawa¹ and Pipob Vachung Ngarn²

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

Rajamangala University of Technology Rattanakosin, Thailand

Corresponding Author, E-mail: ¹phuengporawa20@gmail.com

Retrieved 31-12-2022; Revised 05-03-2023; Accepted 13-03-2023

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 2) ความสำเร็จของการคุณภาพภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แนวคิดพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายใน เป็นกรอบการวิจัย พื้นที่วิจัย คือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1 กลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 301 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

2. การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระดับประถมศึกษา เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนมีความสัมพันธ์กันทางบวก

องค์ความรู้จากงานวิจัยนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานการศึกษาสามารถนำไปใช้วางแผนและพัฒนาพฤติกรรมผู้นำของสถานศึกษากับความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายในทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: พฤติกรรมผู้นำ; สถานศึกษา; การประกันคุณภาพภายใน

Abstract

The objectives of this research were (1) the leader behavior of school administrators under Prachuapkirikhan Primary Education Service Area Office 1, (2) the operations regarding internal quality assurance, and (3) the relationship between the leadership behavior of school administrators and the success of internal quality assurance under Prachuapkirikhan Primary Education Service Area Office 1 according to teachers' opinions. This study employed a quantitative research methodology and used the leadership behavior of school administrators and the success of internal quality assurance concepts as a conceptual framework. The scope of research was the schools under Prachuapkirikhan Primary Education Service Area Office 1. The 301 samples were teachers under Prachuapkirikhan Primary Education Service Area Office 1 of the academic year 2022. The research data were collected through questionnaires and analyzed by percentage, mean, standard deviation, and Pearson Correlation. The major findings were as follows:

1. On the leader behavior of school administrators under Prachuapkirikhan Primary Education Service Area Office 1, they were at the highest level.
2. On the operations regarding the internal quality assurance, they were at the highest level.
3. On the relationship between the leadership behavior of school administrators and the success of internal quality assurance under Prachuapkirikhan Primary Education Service Area 1 Office according to teachers' opinions, they had a positive or negative relationship.

The knowledge from this research is beneficial for school administrators and educational agencies to plan and improve the leadership behavior of school administrators and the success of internal quality assurance more efficiently.

Keywords: Leadership Behavior; School; Internal Quality Assurance

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการที่มุ่งพัฒนาคนให้มีคุณภาพเต็มศักยภาพ มีการพัฒนาที่สมดุลเพื่อเสริมสร้างการพัฒนาของประเทศ เป็นกระบวนการ เรียนรู้ที่จะสร้างสรรค์และพัฒนาคนทั้งในแง่ความรู้ ความคิด ตลอดจนคุณธรรมและ จริยธรรม เพื่อให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขในภาวการณ์ปัจจุบัน การพัฒนา ประเทศไทยอยู่ในช่วงเวลาของการปฏิรูปประเทศเพื่อแก้ปัญหาพื้นฐานหลายด้านที่สั่งสมมานานท่ามกลางสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็วและเชื่อมโยงกันใกล้ชิดมากขึ้น การแข่งขันด้านเศรษฐกิจจะเข้มข้นมากขึ้น สังคมโลกจะมีความเชื่อมโยงใกล้ชิดกันมากขึ้น เป็นสภาพไร้พรมแดน การพัฒนาเทคโนโลยีจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกระทบชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมและการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างมาก ช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560)

พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารถือเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารหน่วยงาน พฤติกรรมการบริหารที่ผู้นำแสดงออกในการบริหารงานย่อมแตกต่างกันไปแล้วแต่หน่วยงานหรือองค์การ อัญชลี แก่นจันทร์ (2557) กล่าวว่าพฤติกรรมผู้นำนั้นมีความสำคัญต่อความสำเร็จขององค์การเป็นกระบวนการสร้างความสมเหตุสมผลในการทำงานร่วมกันของบุคคลต่าง ๆ เพื่อสร้างความเข้าใจและความผูกพันให้เกิดขึ้นกับงานในหน่วยงาน ผู้นำเป็นผู้ที่กำหนดทิศทางเป็นผู้นำแนวทางในการบริหารงาน

การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา สร้างความมั่นใจให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียว่าการดำเนินการของสถานศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด โดยมีนโยบายปรับปรุงมาตรฐาน และตัวชี้วัดให้มีจำนวนน้อยลง กระชับและสะท้อนถึงคุณภาพอย่างแท้จริง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561)

ความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นผลสำเร็จของการจัดการศึกษาที่เกิดจากความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้งานด้านการจัดการศึกษาประสบผลสำเร็จในการจัดการศึกษา ตามมาตรฐานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ ผู้บริหารอาจใช้แรงจูงใจ การสั่งการ หรือการใช้กฎระเบียบในการบังคับบัญชาคนอื่นให้ทำงานโดยยึดวัตถุประสงค์ขององค์การเป็นหลัก (อุ้นทยา ผาผง, 2556)

ด้วยเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยใช้แนวคิดพฤติกรรมผู้นำจากการสังเคราะห์หลักการ แนวคิดและผลการวิจัยของนักวิชาการ ตามกรอบกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 เพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศและยกระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1
2. เพื่อศึกษาความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน

สมมติฐานการวิจัย

1. พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 อยู่ในระดับมาก
2. ความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 อยู่ในระดับมาก
3. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 มีความสัมพันธ์กัน

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาวิจัย เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำเสนอตามลำดับดังนี้

พรชัย เจตมามาน (2560) ได้กล่าวถึงผู้นำในบทความ “ผู้นำในศตวรรษที่ 21: ไทยแลนด์ 4.0” ไว้ว่า ทักษะของผู้นำศตวรรษที่ 21: ไทยแลนด์ 4.0 ที่จะประสบความสำเร็จและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร ได้แก่

1. การวางแผน การวางแผนที่ดีด้วยแผนกลยุทธ์ นโยบายแผนงานที่ชัดเจนเข้าใจง่าย และสามารถปรับปรุงยืดหยุ่นให้สอดคล้องกับนโยบายให้เป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์
2. การจัดองค์กร เป็นสิ่งสำคัญไม่น้อยไปกว่าสิ่งใดจะต้องมีการจัดโครงสร้างอย่างชัดเจนทั้งสายงานจัดบุคคลากรตามสายบังคับบัญชา การแบ่งหน้าที่ของฝ่ายงานอย่างเป็นระบบงานและมีทีมงานในการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ที่วางไว้
3. การบังคับบัญชา มีการตัดสินใจสั่งการที่เป็นกัลยาณมิตรการสั่งการเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อใช้เป็นหลักฐานในการบังคับบัญชาดูแลตรวจสอบและติดตาม

4. การประสานงาน ทั้งภายในองค์กรและระหว่างองค์กรดังนั้นต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์เพื่อประสานงานต่าง ๆ และให้ทุกภาคส่วนได้เข้ามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

5. การควบคุม จำเป็นต้องมีการควบคุม ดูแลทรัพยากรที่มีอย่างคุ้มค่าเพื่อให้การจัดการมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

พลู เดชะรินทร์ (2560) ได้เขียนบทความผู้นำยุค 4.0 ไว้ว่าในยุคที่เรากำลังก้าวสู่ความเป็น 4.0 ที่องค์กรต่าง ๆ จะต้องเผชิญการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาคุณลักษณะ 4 ประการ

1. ความถ่อมตัวซึ่งคือการที่ผู้นำพร้อมที่จะยอมรับว่าบุคคลอื่นมีความรู้หรือความเชี่ยวชาญมากกว่าตนเอง และพร้อมที่จะขอความรู้และรับฟังผู้อื่นทั้งภายในและภายนอก

2. การปรับตัวนั้น หมายถึงการยอมรับว่าการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลง จึงกลายเป็นคุณสมบัติที่สำคัญของผู้นำยุค 4.0

3. มีวิสัยทัศน์ คือ ความสามารถในการมองเห็นถึงทิศทางในระยะไกล แม้จะเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงหรือความไม่แน่นอนในระยะสั้น

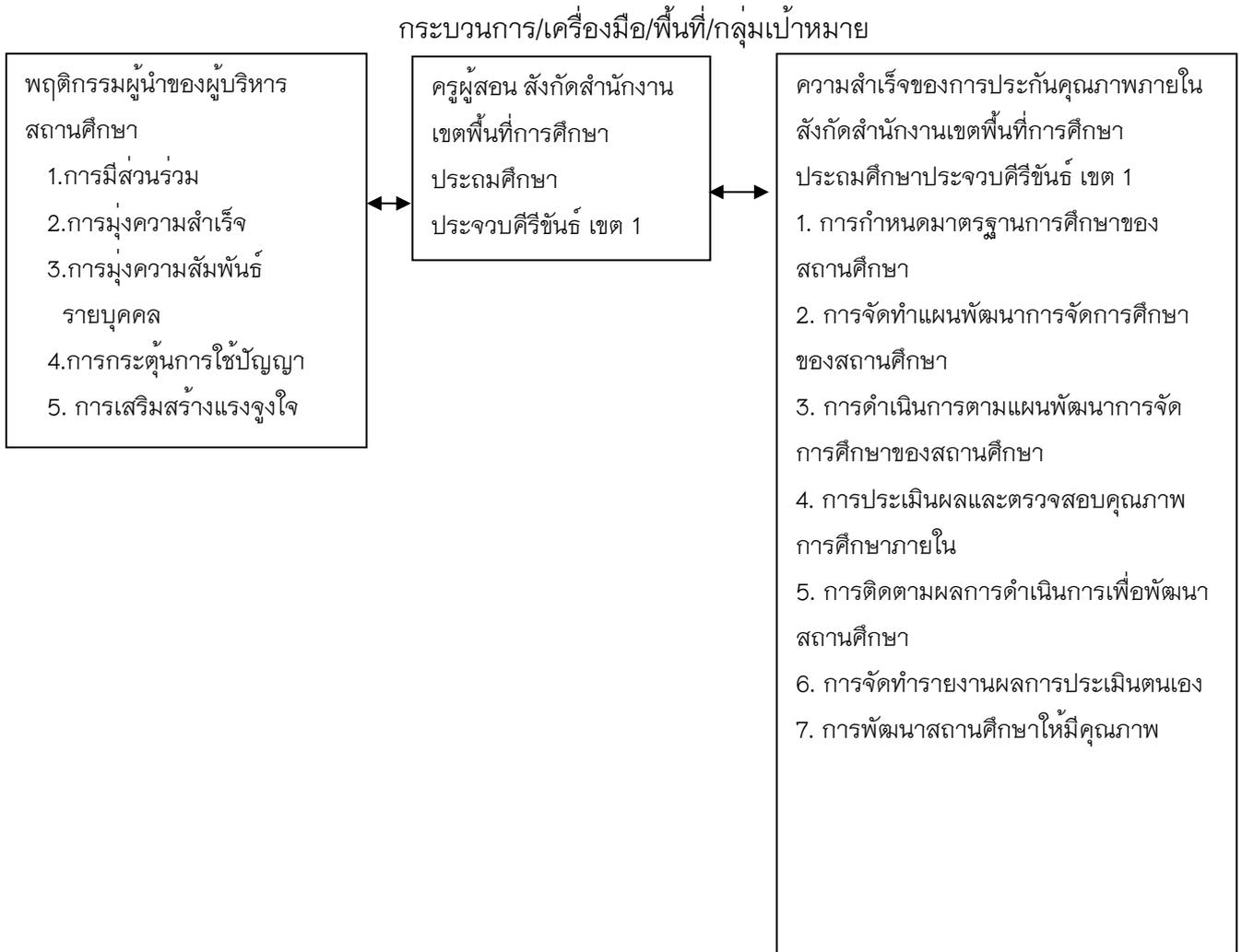
4. การมีส่วนร่วม คือ การที่ผู้นำพร้อมที่จะสื่อสาร รับฟังพูดคุยกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร

กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 นิยาม “การประกันคุณภาพการศึกษา” หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา โดยมีกลไกในการควบคุมตรวจสอบระบบการบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เรื่องให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ พ.ศ. 2561 ลงวันที่ 6 สิงหาคม 2561 สำหรับให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางดำเนินงานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ดังนั้น ความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ประกอบไปด้วยมาตรฐาน 3 มาตรฐาน ตามที่ประกาศได้กำหนดไว้ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ และมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิด/ทฤษฎี โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณพื้นที่วิจัย คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ประชากร คือ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำนวน จำนวน 1,378 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2565) กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำนวน 301 คน ใช้วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางเทียบของแคร์จซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามประกอบด้วย ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามศึกษาตัวแปร เพศ ประสบการณ์ทำงาน และขนาดโรงเรียน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) ตอนที่ 2 ข้อคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) และตอนที่ 3 ข้อคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ

ความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) อาจารย์ที่ ปรึกษาตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item objective Congruence: IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ความสอดคล้องของข้อคำถามที่ได้มีค่าเท่ากับ 1 ถือเป็นข้อคำถามที่ ใช้ได้ ความเชื่อมั่น (Reliability) โดยทดลองใช้ (try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient Method) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1990) เท่ากับ 0.994 รวบรวมข้อมูลโดยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือส่งให้ครูโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ภายในเดือน พฤศจิกายน 2565 ได้คืนจำนวน 301 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เมื่อพิจารณาราย ด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การมุ่งความสัมพันธ์รายบุคคล รองลงมา คือ การ เสริมสร้างแรงจูงใจ การมุ่งความสำเร็จ การมีส่วนร่วม และการกระตุ้นการใช้ปัญญา ตามลำดับ ดังแสดง ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาความคิดเห็นด้านพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ภาพรวมทั้ง 5 ด้าน

ด้านพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น		แปลความหมาย
	\bar{x}	S.D.	
1. การมีส่วนร่วม	4.56	0.59	มากที่สุด
2. การมุ่งความสำเร็จ	4.57	0.56	มากที่สุด
3. การมุ่งความสัมพันธ์รายบุคคล	4.60	0.59	มากที่สุด
4. การกระตุ้นการใช้ปัญญา	4.54	0.62	มากที่สุด
5. การเสริมสร้างแรงจูงใจ	4.57	0.65	มากที่สุด
สรุปภาพรวม	4.57	0.56	มากที่สุด

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า ความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายใน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เมื่อพิจารณา รายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนา สถานศึกษา รองลงมา คือ การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำรายงานผล

การประเมินตนเอง การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ภายใน การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาความคิดเห็นด้านความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1 ภาพรวมทั้ง 7 ด้าน

การประกันคุณภาพภายใน	ระดับความคิดเห็น		ความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายใน
	\bar{x}	S.D.	
1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.59	0.54	มากที่สุด
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.64	0.53	มากที่สุด
3. การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.58	0.59	มากที่สุด
4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายใน	4.61	0.55	มากที่สุด
5. การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา	4.65	0.57	มากที่สุด
6. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR)	4.63	0.58	มากที่สุด
7. การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ	4.62	0.59	มากที่สุด
สรุปภาพรวม	4.62	0.52	มากที่สุด

วัตถุประสงค์ที่ 3 ผลการวิจัยพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ภาพรวมทุกด้านมีสัมพันธ์กันทางบวกสูง อยู่ในระดับสูง ($r=0.918^{**}$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้โดยมีค่าความสัมพันธ์ด้านที่มีความสัมพันธ์กันสูงที่สุดคือ การมีส่วนร่วม ($r=0.882^{**}$) กับการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ และด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ ด้านการเสริมสร้างแรงจูงใจ ($r=0.682^{**}$) กับการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยภาพรวม

พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษา(X)	ความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายใน(Y)								ระดับความสัมพันธ์
	การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา(Y ₁)	การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา(Y ₃)	การประเมินผลและการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายใน(Y ₄)	การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษา(Y ₅)	การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) (Y ₆)	การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ (Y ₇)	รวม	
1. การมีส่วนร่วม (X ₁)	.754**	.836**	.823**	.795**	.838**	.837**	.845**	822**	สูง
2. การมุ่งความสำเร็จ (X ₂)	.773**	.809**	.803**	.781**	.847**	.818**	.852**	.836**	สูง
3.การมุ่งความสัมพันธ์รายบุคคล(X ₃)	.805**	.818**	.748**	.790**	.807**	.803**	.832**	862**	สูง
4. การกระตุ้นการใช้ปัญญา(X ₄)	.774**	.785**	.753**	.766**	.808**	788**	.836**	.848**	สูง
5. การเสริมสร้างแรงจูงใจ(X ₅)	.727**	.727**	.682**	.788**	.818**	.757**	.787**	.814**	สูง
รวม	.822**	.852**	.815**	.845**	.883**	.858**	.888**	.918**	สูงมาก

**นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การอภิปรายผล

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่าพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ตามความคิดเห็นครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การมุ่งความสัมพันธ์รายบุคคล การเสริมสร้างแรงจูงใจ การมุ่งความสำเร็จ การมีส่วนร่วม และการกระตุ้นการใช้ปัญญาตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญในการ

กำหนดนโยบาย ให้สถานศึกษามีประสิทธิผล ควบคุมและตรวจสอบ ประเมินผลงานของครู ชุมชนได้เข้ามา มีส่วนร่วม มีการกำหนดเป้าหมายที่มีความชัดเจนจึงจะสามารถบริหารสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิตยาภรณ์ ลิ้มลี (2563) ที่พบว่าพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ส่งผลกระทบต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครพนม โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ทิพวรรณ ผสมทรัพย์ (2561) ที่พบว่าพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก

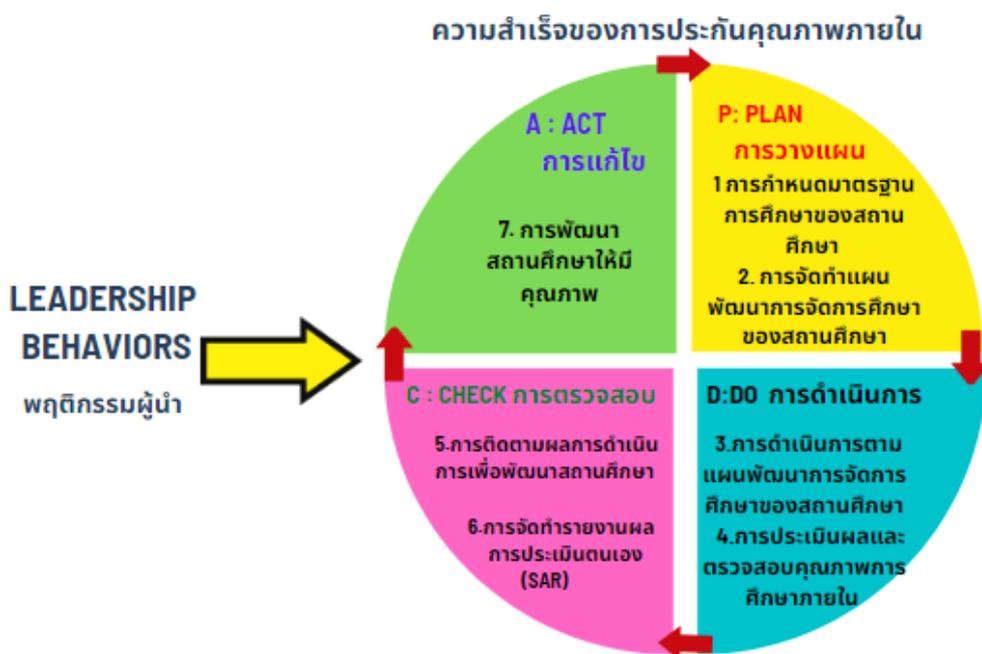
ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่าความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายใน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ตามความคิดเห็นครูผู้สอน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจาก มากไปหาน้อย คือการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการ การศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายใน การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในปัจจุบันการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาต้อง ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาได้รวบรวมข้อมูลจากทุกชั้นตอนมาแปรผล ให้ได้ข้อมูลเพื่อจัดทำ รายงานประจำปี ได้อย่างเหมาะสม เข้าใจง่าย ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา ความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาต่อไปได้ สอดคล้องกับ งานวิจัยของ วิวัฒน์ น้อยพิทักษ์ (2563) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่าสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ข้าวทิพย์ ที่สุกะ (2564) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 ผลการวิจัยพบว่าสภาพการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษากับความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 สรุปภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันทางบวก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผลสำเร็จในการ ดำเนินการประกันคุณภาพภายใน จะต้องอาศัยปัจจัยในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนวัฒน์ อภัยโส (2558) ที่ได้ทำการวิจัย เรื่องความสัมพันธ์ ระหว่างทักษะการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกระบวนการ PDCA

ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ในระดับสูงกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกระบวนการ PDCA อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยพร บุญใบ (2563) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ซึ่งทำให้เห็นชัดว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสำเร็จในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างแท้จริง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของธนพล สะพังเงิน (2564) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครู มีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่า พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญต่อความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

การวิจัยนี้ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายใน ดังนี้

1. P : Plan การวางแผน ต้องดำเนินการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา
2. D : Do การดำเนินการ ต้องมีการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายใน มีระบบการวัดประเมินผลตามสภาพจริง
3. C : Check การตรวจสอบ สถานศึกษาต้องมีการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และนำผลการติดตามไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนา
4. A :Act การแก้ไข สถานศึกษามีการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ จากรายงานผลการประเมินตนเอง (Self Assessment Report: SAR) เพื่อให้มีประสิทธิภาพและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

สรุป

สรุปในภาพรวมของบทความ ผลการวิจัย (1) ด้านพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่า ภาพรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยของระดับคะแนนดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด (2) ความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยของระดับคะแนนดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด (3)ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 สรุปภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ขอเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่าพฤติกรรมผู้นำผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรนำผลการวิจัยที่สะท้อนถึงพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารในระดับมากที่สุด มาเป็นแนวทางในการพัฒนาและสร้างสรรค์ผู้บริหารที่มีคุณภาพต่อไป

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ที่นำเสนอเป็นเพียงรูปแบบและแนวทางกว้าง ๆ เพื่อให้เห็นระบบของการประกันคุณภาพภายในมีความสัมพันธ์กัน สถานศึกษาต้องมีการปรับให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 มีความสัมพันธ์ระดับสูง ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการพัฒนาพฤติกรรมผู้นำอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการส่งผลต่อการพัฒนาการปฏิบัติงานของครูผู้สอน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายใน ที่สำคัญ คือพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน เช่น การบริหารจัดการในโรงเรียน ลักษณะผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา วัฒนธรรมองค์กร โดยควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ การศึกษาผลสำเร็จของงานประกันคุณภาพภายในโดยใช้ตัวแปรอื่น เช่น วัดจากมาตรฐานการศึกษา (ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านกระบวนการบริหารจัดการและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา และด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ)

เอกสารอ้างอิง

- ข่าวทิพย์ ทีสุภะ. (2564).ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อผลสำเร็จในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ทิพวรรณ ผสมทรัพย์. (2559). พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2.วารสารบริหารการศึกษา มศว, 15(28), 112–120.
- ธนพล สะพังเงิน. (2564).ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ธนพัฒน์ อภัยโส. (2558).ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกระบวนการ PDCA ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัย

- นิตยาภรณ์ ลิมลี. (2563). พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ส่งผลต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครพนม (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ปิยพร บุญใบ. (2563). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พรชัย เจตมานาน. (2560). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงศตวรรษที่ 21: ไทยแลนด์ 4.0. สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2563, จาก <https://www.kroobannok.com/83312>
- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553. (22 กรกฎาคม 2553). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 127 ตอนพิเศษ 45 ก. หน้า 15.
- พลุ เดชะรินทร์. (2560). ผู้นำในยุค 4.0. สืบค้นเมื่อ มีนาคม 2563, จาก <https://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/64104220>
- วิวัฒน์ น้อยพิทักษ์. (2563). การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสกลนคร (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- อัญชลี แก่นจันทร์. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำแบบมิตรสัมพันธ์กับการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- อุณหยา ผาผง. (2556). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of Psychological Testing*. (5th ed.) New York: Harper Collins.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Likert, R. (1967). *The Human Organization: Its Management and Value*. New York: McGraw-Hill.